
Οικονομική Ανάλυση της Πολιτικής για την Ανθεκτικότητα (Στόχος 13.2)

Θωρακίζοντας την Ελλάδα - Η Εθνική Στρατηγική Ανθεκτικότητας

Σελίδα 1

1. Γιατί αυτό το ποσό; Η Οικονομική Λογική πίσω από την Επένδυση των €300 εκατομμυρίων.

Η ετήσια επένδυση των ~€300 εκατομμυρίων για τη δημιουργία ενός **Εθνικού Ταμείου Ανθεκτικότητας** είναι μια στρατηγική απόφαση που βασίζεται σε μια ψυχρή οικονομική πραγματικότητα: **η πρόληψη είναι ασύγκριτα φθηνότερη από την αποκατάσταση**. Το ποσό αυτό δεν είναι μια αυθαίρετη δαπάνη, αλλά το εκτιμώμενο ετήσιο κεφάλαιο που απαιτείται για να ξεκινήσει και να διατηρηθεί σε βάθος χρόνου ένα **εθνικής κλίμακας πρόγραμμα κατασκευής προληπτικών έργων υποδομής**, με στόχο τη μείωση της ευπάθειας της χώρας στις φυσικές καταστροφές.

Η οικονομική λογική πίσω από το ποσό δεν είναι η κάλυψη του κόστους των ζημιών μετά από μια καταστροφή, αλλά η **χρηματοδότηση των έργων που θα αποτρέψουν την εμφάνιση αυτών των ζημιών**. Το ίδιο το πρόγραμμα αναφέρει ότι οι ζημιές από φυσικές καταστροφές κόστισαν στην Ελλάδα πάνω από €8,6 δισεκατομμύρια την περίοδο 2015-2023, δηλαδή σχεδόν €1 δισεκατομμύριο ετησίως. Η επένδυση των €300 εκατομμυρίων στην πρόληψη στοχεύει ακριβώς στη μείωση αυτού του τεράστιου ετήσιου κόστους.

Ενδεικτική Κοστολόγηση:

Το ποσό αυτό είναι σχεδιασμένο για την υλοποίηση μεγάλων, πολυετών έργων στους τρεις πιο κρίσιμους τομείς:

1. **Αντιπλημμυρικά Έργα:** Αυτό αποτελεί την πιο δαπανηρή κατηγορία. Δεν αφορά απλούς καθαρισμούς ρεμάτων, αλλά ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο λεκάνης απορροής, όπως:
 - **Διευθετήσεις ποταμών και χειμάρρων.**
 - **Κατασκευή μικρών φραγμάτων ανάσχεσης.**
 - Αποκατάσταση φυσικών πλημμυρικών πεδίων.
Η υλοποίηση 2-3 τέτοιων μεγάλων περιφερειακών έργων ετησίως μπορεί εύκολα να απορροφήσει ένα μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού.
2. **Ενεργητική Διαχείριση Δασών:** Αυτό είναι το κλειδί για την πρόληψη των μεγα-πυρκαγιών. Το κόστος περιλαμβάνει:
 - **Συστηματικές αραιώσεις** και απομάκρυνση της καύσιμης ύλης από χιλιάδες στρέμματα δάσους κάθε χρόνο.
 - **Δημιουργία και συντήρηση ενός εθνικού δικτύου αντιπυρικών ζωνών.**

3. **Προστασία Ακτών:** Το κόστος για την κατασκευή τεχνικών έργων προστασίας (π.χ. κυματοθραύστες, ανάπλαση παραλιών) σε επιλεγμένα, ευάλωτα τμήματα της τεράστιας ελληνικής ακτογραμμής.

Συνεπώς, το ποσό των **€300 εκατομμυρίων** είναι μια ρεαλιστική εκτίμηση του **ετήσιου ρυθμού με τον οποίο μπορούν να σχεδιάζονται, να δημοπρατούνται και να υλοποιούνται τέτοιου είδους μεγάλης κλίμακας, κεφαλαιουχικά έργα υποδομής** σε εθνικό επίπεδο.

Σελίδα 2

2. Σε τι ακριβώς θα διατεθεί αυτό το ποσό; Η Δομή της Δαπάνης.

Τα ~€300 εκατομμύρια ετησίως του **Εθνικού Ταμείου Ανθεκτικότητας** θα κατευθυνθούν αποκλειστικά στην κατασκευή "**σκληρών**" και "**πράσινων**" έργων υποδομής που αυξάνουν την ανθεκτικότητα της χώρας.

A. Έργα Αντιπλημμυρικής Προστασίας:

- **Έργα Ορεινής Υδρονομίας:** Κατασκευή φραγμάτων και αναβαθμίδων στις ορεινές λεκάνες απορροής για τη συγκράτηση των υδάτων και του εδάφους.
- **Διευθετήσεις Ποταμών:** Έργα για την αύξηση της παροχετευτικής ικανότητας των ποταμών και των χειμάρρων στις πεδινές περιοχές.
- **Αστικά Αντιπλημμυρικά:** Κατασκευή και αναβάθμιση των δικτύων ομβρίων υδάτων στις πόλεις.

B. Έργα Ενεργητικής Δασικής Διαχείρισης:

- **Πρόληψη Πυρκαγιών:** Δημιουργία ενός στρατηγικού δικτύου αντιπυρικών ζωνών, συστηματικοί καθαρισμοί των δασών και προώθηση της βιώσιμης δασοπονίας που μειώνει την καύσιμη ύλη.
- **Αποκατάσταση μετά από Πυρκαγιές:** Άμεσα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα στις καμένες εκτάσεις για την αποφυγή δευτερογενών καταστροφών.

Γ. Έργα Παράκτιας Προστασίας:

- **Προστασία από Διάβρωση:** Κατασκευή κυματοθραυστών και άλλων τεχνικών έργων για την προστασία των ακτών, των παραλιών και των παράκτιων οικισμών από τη διάβρωση και την άνοδο της στάθμης της θάλασσας.

3. Πώς θα επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος; Ο Οικονομικός Μηχανισμός.

Η οικονομική λογική αυτής της πολιτικής είναι η **επένδυση στην πρόληψη για την αποφυγή πολλαπλάσιου μελλοντικού κόστους**.

1. **Ο Μηχανισμός της Αποφυγής Κόστους (Cost Avoidance):**

- Αυτός είναι ο **κύριος οικονομικός μηχανισμός**. Κάθε ευρώ που επενδύεται σήμερα σε ένα αντιπλημμυρικό έργο ή σε μια αντιπυρική ζώνη, αποτρέπει την εκδήλωση μελλοντικών ζημιών αξίας πολλών ευρώ.
 - Η επένδυση των €300 εκατ. ετησίως στοχεύει στη **δραστική μείωση του ετήσιου "λογαριασμού" του ~€1 δισεκατομμυρίου** που πληρώνει σήμερα η χώρα για την αποκατάσταση των ζημιών. Η **καθαρή οικονομική απόδοση (ROI) είναι συντριπτικά θετική**.
2. **Ο Μηχανισμός της Προστασίας του Παραγωγικού Κεφαλαίου:**
- Τα έργα ανθεκτικότητας **προστατεύουν άμεσα το παραγωγικό κεφάλαιο** της χώρας:
 - **Αγροτική Γη:** Προστατεύονται οι καλλιέργειες από τις πλημμύρες.
 - **Τουριστικές Υποδομές:** Προστατεύονται τα ξενοδοχεία, οι παραλίες και οι παράκτιοι οικισμοί.
 - **Βιομηχανικές και Αστικές Περιουσίες:** Προστατεύονται τα σπίτια, τα εργοστάσια και οι επιχειρήσεις.
 - Διασφαλίζοντας αυτό το κεφάλαιο, η πολιτική διασφαλίζει τη **συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας** και την παραγωγή του μελλοντικού ΑΕΠ.
3. **Ο Μηχανισμός της Αύξησης της Επενδυτικής Εμπιστοσύνης:**
- Μια χώρα που επενδύει συστηματικά στην ανθεκτικότητά της είναι μια **πιο ασφαλής χώρα για επενδύσεις**.
 - Η μείωση του κινδύνου από φυσικές καταστροφές **μειώνει το ασφάλιστρο κινδύνου (risk premium)** της χώρας, καθιστώντας την πιο ελκυστική για μακροπρόθεσμες εγχώριες και ξένες επενδύσεις.

Σελίδα 3

4. Από πού θα προέλθουν οι πόροι; Η Ανάλυση της Χρηματοδότησης.

Η χρηματοδοτική στρατηγική είναι σαφής και βασίζεται αποκλειστικά στην **αξιοποίηση των κατάλληλων ευρωπαϊκών επενδυτικών ταμείων** και των **δανειακών εργαλείων**, με μηδενική επιβάρυνση του τακτικού εθνικού προϋπολογισμού για αυτή τη μεγάλη επένδυση.

- **Επενδύσεις:** ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης (RRF) και Δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ)
Ολόκληρη η επένδυση των ~€300 εκατομμυρίων ετησίως θα προέλθει από ένα μείγμα αυτών των τριών πηγών.
 1. **ΕΣΠΑ (Ταμείο Συνοχής & ΕΤΠΑ):** Αυτά είναι τα κλασικά εργαλεία για τη χρηματοδότηση **περιφερειακών έργων υποδομής**. Έργα όπως τα αντιπλημμυρικά και η προστασία των ακτών είναι απόλυτα επιλέξιμα και αποτελούν κεντρική προτεραιότητα, ειδικά στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.
 2. **Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (RRF):** Το RRF έχει ως έναν από τους έξι πυλώνες του την **"Ανθεκτικότητα"**. Η χρηματοδότηση έργων που αυξάνουν την

ανθεκτικότητα της χώρας απέναντι στην κλιματική κρίση είναι ο πυρήνας της αποστολής του. Ειδικά τα έργα ενεργητικής διαχείρισης δασών και οι καινοτόμες λύσεις προσαρμογής μπορούν να χρηματοδοτηθούν από εδώ.

3. **Δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ):** Η ΕΤΕπ, ως η "κλιματική τράπεζα" της Ευρώπης, έχει θέσει ως απόλυτη προτεραιότητα τη χρηματοδότηση έργων **κλιματικής προσαρμογής και ανθεκτικότητας**. Παρέχει μακροπρόθεσμα δάνεια με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους για τέτοιου είδους μεγάλα έργα υποδομής.

Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στην Ελλάδα να υλοποιήσει ένα τεράστιο, εθνικής σημασίας πρόγραμμα για την προστασία της από τις φυσικές καταστροφές, **αξιοποιώντας πλήρως την ευρωπαϊκή χρηματοδοτική αρχιτεκτονική**. Είναι μια στρατηγική που μετατρέπει την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη σε απτά έργα ασφάλειας και προστασίας για κάθε πολίτη.